

БИО САМ ОДБОРНИК НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ ОДБОРА У УЖИЦУ

Пршшшм избора Народноослободилачког одбора у Ужину 1941. године изабран сам за одборника. Седница је одржана у трезорима Народне банке у Ужицу. После извесног времена један број одборника се пасивизирао и престали су да долазе на седнице. Одбор је радио око два месеца и за то време око 14 одборника престали су да долазе на седнице па су на њихова места изабрана друга лица.

Док сам био одборник, обављао сам низ послова. Замењивао сам секретара Народноослободилачког одбора Миша Ковачевића када је био одсутан. Поред тога, имао сам задатак да вршим стални надзор над радом Кројачке радионице. По наређењу команданта места Вуколе Дабића скројио сам неколико униформи за партизанске руководиоце: Сретена Жујовића Црног, Спасенију Цану Бабовић, Митру Митровић, Спаооја Стејића, затим другарицу Веру, која је била благајник у Врховном штабу и која је приликом повлачења погинула. Такође, контролисао сам пријем добровољних прилога које су оељаци, грађани и други давали у корист Народноослободилачког фонда. Из магацина Народноослободилачког фонда дељена је храна за јавну кухињу, која је била смештена у кафани „Орлић”, затим социјално угроженим лицима и избеглицама. Моја дужност је била да са Милорадом Лазовићем, службеником Народноослободилачког одбора, вршим расподелу дрва гоцијално угроженим лицима у граду.

Народноослободилачки одбор се састајао често, јер је било много нерешених проблема. Тако на пример, требало је обезбедити исхрану, одећу, обућу, санитарски материјал за болнице, затим за санитарско особље које се налазило са борцима на положају, итд.

Била је формирана и Градока чета, позната и под именом Одборничка чета. У њој су се налазили одборници Народноослободилачког одбора, особље из канцеларија, људство из Команде места, интедантуре, а, по потреби, и из других установа, Одборници су обављали своје редовне дужности, али је већина њих вршила и стражарску службу. Одборничка чета је, поред осталог, обезбеђивала и поједине комишје, које су слате у села ради от-

купа жмта, ради конфмскације ммовине народних непријатеља и ради других акција и задатака добијених од Народноослободилачког одбора, Команде места или Штаба Ужичког партизанског одреда. Командир одборничке чете је био Јанко Томановић Пуста, кафеџија, а политички комесар Радисав Пауновић.

Народноослободилачки фонд имао је у граду више магацина у шјима је била омештена храна, одећа и обућа и разна друга роба. Главно лице које је вршило раоподелу намирница, одеће и обуће за партизанске борце, болнице и сиромашне грађане, као и избеглице, био је друг Добрић, чијег имена не могу да се сетим. Имао је канцеларију у кући Малише Стефановића, учитеља. Чини ми се да је био родом негде од Леоковца. Како сам каоније сазнао, он је погинуо у току 1942. шдине негде у Црној Гори.

Два дана пре повлачења партизана из Ужица, по наређењу команданта места Вуколе Дабића, пренео сам наређење Бранку Богдановићу, благајнику Народноослободилачког одбора, да новац, у износу од шест милиона динара, преда Драшславу Старовлаху и још двојници припадника градске партизанске милиције. Наређење сам пренео у присуству одборника Бошка Игњатовића и Стевана Ковачевића.

Командант места Вукола Дабић ми је наредио да Окупим Одборничку чету и да јој пре повлачења из Ужица одржим говор у вези са повлачењем. Чету сам скупио у дворишту некадашње Градске штедиотеце. Колико се сећам, рекао сам отприлике:

— Другови, морамо се повући из Ужица. Немци надиру у правцу Ужица и већ су дошли до Букова, Они ће, вероватно, стићи и у Ужице, али одатле неће моћи даље да наступају. Минирали смо мост на Ђетињи, као и златибороки пут на неколико места. Због тога немачка моторизација неће моћи да продре у правцу Златибора...

Док сам ја то говорио, Немци оу већ били пред Караном. Касније сам то сазнао.

Немачке јединице убрзо су стигле у Ужице. Сутрадан оу кренуле са моторизацијом у правцу Златибора, Мине нису експлодирале.

Приликом поласка из Ужица нисам добио никакво изричито наређење. Био сам задужен да успут свратим у хотел на Краљевој води, код данашњег језера, да погледам какво је анабдевање рањеника. Кад сам тамо дошао, већ је био пао мрак. У хотелу су били омештени тежи и лакши рањеници. Колико се сећам, избројао сам их око 95. Негде око 22 часа дошао је др Миша Пантић и обратио се рањеницима:

— Другови рањеници! Ко се осећа да може бар полако да хода нека се спреми за полазак ујутро у четири часа. Правац кретања је Кокин Брод,

Наређење се односило не само на рањенике већ и на целокупно медициноко особље. Када су рањеници саслушали др Пантића, настала је мучна ситуација. Појединци су питали:

— Друже докторе! Куда ћемо даље од Кокиног Брода.

Доктор Пантић им је одшворио да ће у Кокином Броду бити прихваћени.

Сутрадан, у заказано време, око 30—35 лакших рањеника, огрнутих ћебадима или јорганима, кренуло је у правцу Борове Главе. И ја сам пошао са њима. На Боровој Глави сам се одвојио од рањеника јер сам добио задатак да идем у Доброселицу. Са мном су пошла још два партизана из Ваљевског партизанског одреда. Имали омо задатак да узмемо неки штампани материјал, који је био остављен у једној зградици поред школе у Доброселици. Курир нам је пренео наређење:

— Ако Немци дођу до Борове Главе, онда тај материјал треба да опалите!

У кући свештеника Шишаковића у Доброселици нашао сам Чедо Плећешћа и учитеља Петра Симића.

Поред зградице у којој је био штампани материјал лежао је у другој кући пословођа партизанске фабрике оружја и муниције Мијо Савић. Имао је страшно велике опекотине које је задобио гфиликом експлозије у трезорима. Медицинску негу око њега је обављала његова сестра Олга уз помоћ свештеника Шишаковића и његове супруге.

У међувремену су наишли немачки авиони, а немачки војници већ су избили на Борову Главу. Постављени задатак да спалим штампани материјал, нисам извршио јер ми је свештеник Шишаковић казао да то не спаљујем јер када дођу Немци, могли би да убију ОВОВ рањеника, да побију и породицу и да опале кућу.

Са Чедом Плећевићем и учитељем Петром Симићем отишао сам у Доње Село, заселак Доброселице, код Драгољуба Марјановића. Код њега смо провели неколико дана у намери да се пребацимо преко Увца у Санцак. Међутим, ја сам добио везу па сам се пребацио у село Љубиш код поштара Жунића, који је за време Ужичке републике стално сарађивао са партизанима.

Чедо Плећевић и учитељ Петар Симић су уопели да се пребаце преко Увца у Санцак. Касније сам сазнао да су их ухватили Талијани, одвели у Подгорицу и тамо их стрељали.

Раденко СТЕФАНОВИЋ